

Cuiavian University in Włocławek

**PHILOLOGICAL
EDUCATION
AS A COMPONENT
OF THE EDUCATION
SYSTEM IN UKRAINE
AND EU COUNTRIES**

Scientific and pedagogical internship

Włocławek, Republic of Poland

March 25 – April 5, 2019

Вивчення явища перебування мовленнєвої взаємодії як невід'ємна складова формування світогляду сучасного філолога	Кириченко Т. С.	46
Практика як компонент освітньої програми «Українська мова та література»	Коваль Л. М.	49
Підготовка педагога до самоосвітньої діяльності як складова його професійного зростання	Котлярова В. Ю.	52
Медиаграмотність як база компетенція сучасного філолога	Лещенко Г. В.	55
Methods and approaches for teaching English in the EFL classroom	Magdiuk O. V., Tarasova O. V.	58
Перспективи працевлаштування для філологів	Мартинюк О. М.	62
Французька мова як друга іноземна: особливості викладання на факультеті перекладачів Київського національного лінгвістичного університету	Миронова Н. В.	63
Стаття як вид науково-дослідної роботи студента-філолога: культуромовний аспект	Мурагова О. В.	67
Лінгводидактична адаптація інтернет-ресурсів у процесі навчання студентів-філологів іноземних мов	Насалевич Т. В.	71
Термінологічна компетентність як складова підготовки майбутнього фахівця	Овсейчик С. В.	73
Розвиток латерального мислення в процесі підготовки студентів-іноземців (філологічний профіль навчання)	Опришко Н. О.	76
Особливості підготовки філологів – викладачів рідної мови як іноземної	Оробінська М. В.	79
Роль вищої освіти у формуванні професійного світогляду філолога	Познірченко Ю. І.	81
Practical issues regarding the realization of the competence-based approach in training future translators	Ророва О. В.	84
Роль мовної картини світу у формуванні світогляду сучасного мовознавця	Попойлик Ю. Д.	87

Collaborative teaching as a mean of the EFL teachers professional development	Tarasova O. V., Magdiuk O. V.	89
Засоби формування академічної грамотності як основи інституційного дискурсу	Тітова О. Б.	93
Прийоми перекладу метафоричних одиниць	Ткач М. В.	95
Явище імпліцитного читача та його виховання у вищій школі	Фока М. В.	98
Особливості підготовки військових спеціалістів у галузі філології	Хамзюк О. М.	102
Ігрові методи у вивченні іноземної мови при підготовці спеціалістів-філологів	Хола Л. Д.	104
Розвиток навичок усного мовлення на заняттях з англійської мови	Чернишова І. В.	106
Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх перекладачів	Шанюшник О. М.	108
Формування світогляду філолога крізь призму глобалізації	Юрса Л. В.	111
Мотиваційні аспекти щодо формування навичок зі складання студентами немовних вузів міжнародних іспитів на знання іноземної мови	Яковлева М. Л.	113
Термінологічні студії на практичних заняттях з англійської мови за професійним спрямуванням	Якушко К. Г.	116

свободи мовця та виступають бар'єром у спілкуванні. Комунікант, що вдається до кооперативних перебивань, підтримує хід розмови за рахунок прояву солідарності та бажання співпрацювати. Така особистість намагається перебувати в гармонії з іншим інтерактантом, демонструє емпатію, часто переймається проблемами співрозмовника та схильна до соціального зближення та активного слухання.

Отже, сучасний етап розвитку мовознавства характеризується підвищеним інтересом до проблеми мови та культури. Наука про мову стає наукою про саму людину та про способи взаємодії з іншими людьми і навколишнім світом. Перебивання мовлення є частиною щоденної інтеракції та виникають як наслідок бажання висловитись або бути почутим. Крім цього, перебивання сприймаються як прояв неввічливості, вербальної доміантності та бажання показати зверхність над партнером. Проте аналіз даного явища саме в певному контексті допоможе розкрити істинну природу даного явища, адже в різних ситуаціях однакові мовленнєві моделі можуть використовуватись з різними стратегічними цілями. Звернення філолога до проблеми перебивання в мовленнєвій взаємодії пов'язане з потребою вивчення механізмів цього явища, його функціонування в діалогічній взаємодії, а також когнітивних процесів, що задіяні при перебиванні комунікативного партнера, задля коректної інтерпретації зазначеного явища під час комунікації.

Література:

1. Аристов С.А. Прагмалінгвістическое моделирование мены коммуникативных ролей: автореф. дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.19 «Теория языка». Тверь, 2001. 24 с.
2. Грайс Г.П. Логика и речевое общение. *Новое в зарубежной лингвистике. Лингвистическая прагматика*. 1985. Вып. 16. С. 217–237.
3. Морозова І.Б. Парадигматичний аналіз структури і семантики елементарних комунікативних одиниць у світі гештальт-теорії в сучасній англійській мові. Одеса: Друкарській дім, 2009. 384 с.
4. Почепцов Г.Г. Фатическая метакommunikация. *Семантика и прагматика синтаксических единств* / Г.Г. Почепцов. Калинин: Изд-во Калинин. ун-та, 1981. С. 52–59.
5. Тюрина С.Ю. Лексико-фонетические характеристики связующих элементов дискурса в английской деловой речи (на материале фраз вежливого прерывания разговора): автореф. дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки». Иваново, 2003. 20 с.
6. Шаховский В.И., Цой А.И. Речевой перебив как маркер неэкологичной бизнес-коммуникации. *Вестник Томского государственного педагогического университета*. 2012. № 10 (125). С. 145–150.
7. Beattie G. Interruption in Conversational Interaction and its Relation to the Sex and Status of the Interactants. *Linguistics*. 1981. № 19. P. 15–35.

8. Bell R.A. Conversational Involvement and Loneliness. *Communication Monographs*. 1985. Vol. 52. № 10. P. 218–235.

9. Charadeau P. Le Contrat de Communication Dans la Situation Classe. *Interactions* / ed. F. Halté. Metz: Université de Metz, 1993. P. 121–136.

10. Cheng W. Intercultural Conversation. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 2003. 274 p.

11. Murray S.O. Toward a Model of Members' Methods for Recognizing Interruptions. *Language in Society*. 1985. Vol. 13. № 9. P. 31–41.

12. Sacks H., Schegloff E.A., Jefferson G. A Simplest Systematics for the Organization of Turn-taking for Conversation. *Language*. 1974. Vol. 50. № 5. P. 696–735.

13. Tannen D. You Just Don't Understand: Women and Men in Conversation. New York: William Morrow, 1990. 150 p.

14. Zimmerman D.H., West C. Sex Roles, Interruptions and Silences in Conversation. *Language and sex: Difference and dominance* / ed. B. Thorne, N. Henley. Rowley, Massachusetts: Newbury House, 1975. P. 105–129.

ПРАКТИКА ЯК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»

Коваль Л. М.

доктор філологічних наук, доцент,

професор кафедри української мови

Донецький національний університет імені Василя Стуса

м. Вінниця, Україна

Сучасний ринок освітніх послуг потребує фахівців-практиків, здатних самостійно приймати рішення в актуальних виробничих ситуаціях. З огляду на цей запит сьогодні особливої вагомості набуває такий освітній компонент як практика, у процесі якого студенти опановують методи й форми організації праці, засоби праці в сфері їхньої майбутньої спеціалізації, набувають потреби систематично оновлювати та підвищувати рівень своїх знань, креативно застосовувати їх у практичній діяльності.

Види та обсяги практики традиційно регламентуються відповідними освітніми програмами підготовки бакалаврів і магістрів денної та заочної форм навчання.

Здобувач ступеня освіти «Бакалавр» освітньої програми «Українська мова та література» має два види практики – навчальну та виробничу.

Метою навчальної практики є ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутньої професії та формування первинних професійних

умінь і навичок. Різновидами такої навчальної практики для студента-філолога постають фольклорна та діалектологічна.

Фольклорна практика тісно пов'язана з такими літературознавчими курсами, як «Вступ до літературознавства», «Усна народна творчість», «Історія української літератури» тощо. Це пошукова діяльність студента, як правило, першокурсника, зорієнтована на збір, систематизацію та опрацювання творів усної народної творчості. У процесі фольклорної практики студенти самостійно налагоджують контакт із носіями фольклору, осмислюють завдання практики, розшифровують записані матеріали, оформляють їх відповідно до архівних стандартів, що істотно підносить рівень їхньої самостійності, стимулює ініціативність.

Діалектологічна практика, як і фольклорна, прищеплює студентам навички роботи в польових умовах. Її мета – закріпити знання з української діалектології, зібрати діалектний матеріал за пропонуванням питальником. Цей різновид практики покликаний зміцнити лексикологічні, семасіологічні, етимологічні знання студентів, поглибити їхні вміння застосовувати на практиці методи збирання діалектних матеріалів, виявляти характерні особливості говірки, записувати діалектні матеріали, використовувати фонетично транскрипцією, що, зрештою, сприяє виробленню в студентів навичок аналізу діалектних явищ.

Мета виробничої практики – закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також збір фактичного матеріалу для курсових робіт.

На нашу думку, найоптимальнішим різновидом виробничої практики для студента-старшокурсника ступеня освіти «Бакалавр» освітньої програми «Українська мова та література» постає редакторсько-коректорська практика, що передбачає опанування методологією наукового редагування тексту в мовознавчому та літературознавчому аспектах. Мета виробничої (редакторсько-коректорської) практики – оволодіння компетенціями редакторського аналізу та вдосконалення мови й стилю текстового матеріалу в процесі підготовки його до оприлюднення, що передбачає розв'язання таких завдань: 1) здійснювати редакторський аналіз тексту, готувати редакторський висновок; 2) орієнтуватися в нормативній базі редагування; 3) оцінювати композицію тексту з точки зору її цілісності, відповідності темі, задуму автора, жанру твору; 4) здійснювати логічний аналіз тексту; 5) оцінювати доцільність, повноту й достовірність фактів у тексті; 6) працювати з лексичними й граматично-стилістичними засобами мови для вдосконалення тексту. Упродовж цієї практики студенти випробовують себе як коректори, редактори (залежно від структури, масштабів діяльності підприємства, його спеціалізації, назва такої посади в штатному розкладі може варіюватися: редактор, науковий редактор, старший редактор, провідний редактор, редактор-організатор тощо).

У навчальному плані магістра як здобувача другого рівня освіти, який уже має певні професійні компетенції, закономірно передбачено лише виробничу практику. Її загальне спрямування, зміст поглиблюють професійні навички філолога, тісно взаємопов'язані з виконанням магістерського дослідження студента. Характер такої практики може бути різним: асистентська, науково-дослідна, редакторсько-коректорська тощо.

Отже, практика становить обов'язковий компонент сучасного практикоорієнтованого навчального процесу підготовки студента-філолога. Основними різновидами бакалаврської практики є навчальна діалектологічна, навчальна фольклорна, виробничі редакторсько-коректорська. Магістерська практика представлена лише виробничою практикою, характер якої не регламентований. Здебільшого це асистентська, науково-дослідна або редакторсько-коректорська практика.

Література:

1. Методичні рекомендації щодо навчально-методичного та документального супроводу практичної підготовки здобувачів вищої освіти. URL: <https://dnu.sharepoint.com/DocLib12/Forms/AllItems.aspx?id=%2FDocLib12%2FПрактична%20підготовка%20студентів%20ДонНУ%2FМетод%20рекомендації>
2. Положення про практику, стажування та працевлаштування здобувачів вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса. URL: <https://dnu.sharepoint.com/DocLib12/Forms/AllItems.aspx?id=%2FDocLib12%2FПрактична%20підготовка%20студентів%20ДонНУ%2FПоложення>
3. Положення про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса. URL: <https://dnu.sharepoint.com/DocLib/Forms/AllItems.aspx?id=%2FDocLib%2FОсвітній%20процес%2FПоложення>